

Elever och studieresultat i sfi läsåret 2008/09

Kursplanen för svenskundervisning för invandrare (sfi) inrymmer tre olika studievägar om vardera två kurser. I Sfi 1 är målen anpassade till invandrare som är analfabeter eller kortutbildade. Sfi 2 och 3 har snabbare studietakt och är anpassade efter elever med längre tidigare utbildning. Sfi 1 består av kurs A och B, Sfi 2 består av kurs B och C och Sfi 3 består av kurs C och D. Två av kurserna finns i mer än en studieväg. Beroende på studieväg kan var och en av dessa två kurser, kurs B och kurs C, vara antingen nybörjarkurs eller fortsättningskurs. Oavsett om kursen är nybörjarkurs eller fortsättningskurs är kursmålen desamma, men kursen får olika utformning beroende på elevens kunskaper i svenska vid kursstarten och vald studieväg. Kursplanen är utformad för att kunna möta individer med olika utbildningsbakgrund, förutsättningar och studiemål. En elev som inte är läs- och skrivkunnig eller har ett annat skriftsystem än det latinska alfabetet ska få läs- och skrivundervisning inom ramen för sfi.

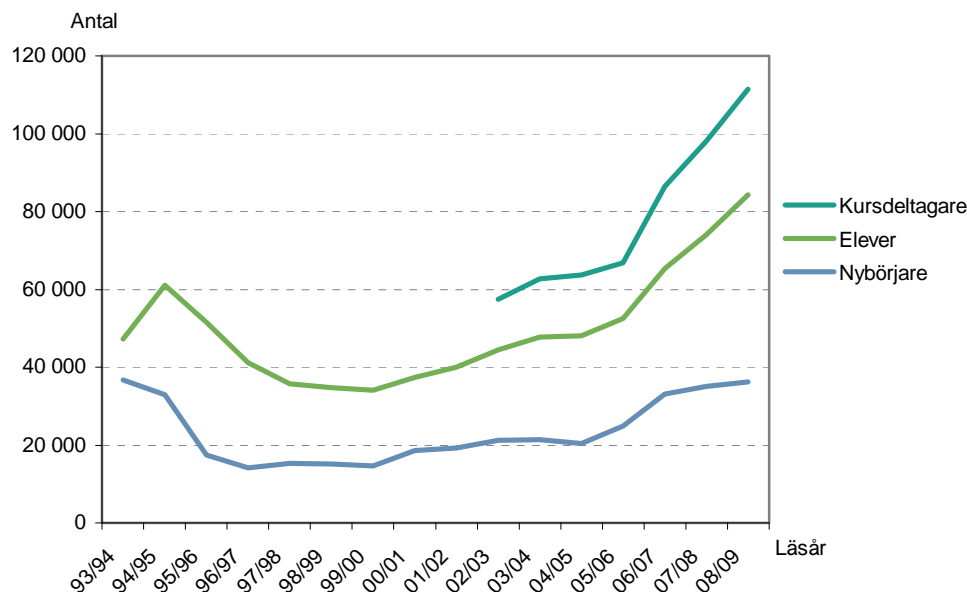
Andra uppgifter i tabellerna än tidigare

I Skolverkets tabeller över sfi för läsåret 2008/09 publiceras andra uppgifter än tidigare läsår. De nya tabellerna är framtagna för att ge en bättre beskrivning av hur elevunderlaget förändras samt av hur resultaten varierar beroende på elevernas olika förutsättningar. Elevtabellerna har bl.a. utökats med uppgifter om de studerandes födelseland samt deltagande i läs- och skrivinlärning. Samtliga elevtabeller innehåller tidsserier på fem läsår och ibland tio eller fler läsår. Resultattabellerna är utformade för att på ett mer lättöverskådligt sätt visa måluppfyllelsen i sfi. Ett flertal av tabellerna tar även hänsyn den nivå på vilken eleven börjat sina studier. Med hjälp av denna information är det möjligt att se hur lång tid det tar att klara sfi beroende av vilken nivå studierna inleds på.

Promemorians första avsnitt avser elever och kursdeltagare som varit inskrivna i sfi någon gång under läsåret 2008/09. Det andra avsnittet avser studieresultat för kursdeltagarna under läsåret och det tredje avsnittet innehåller studieresultat för nybörjare i sfi läsåret 2006/07 fram t.o.m. läsåret 2008/09.

Elever och kursdeltagare

Antalet elever i sfi har ökat sedan slutet av 1990-talet. Lsåret 2008/09 deltog 84 300 elever i sfi vilket är en ökning med 14 procent jämfört med föregående läsår och det högsta antalet elever som har uppmätts någonsin. Av dessa elever var 36 100 nybörjare, dvs. elever som hade sin första kursstart i sfi under läsåret. Antalet kursdeltagare uppgick till 111 400, vilket var en ökning med 13 procent jämfört med läsåret 2007/08. Sfi var t.o.m. läsåret 2001/02 organiserad som en enda kurs. Sedan studievägssystemet infördes läsåret 2002/03 kan en elev läsa flera kurser under ett läsår.

Diagram 1. Antal elever, nybörjare och kursdeltagare¹ i sfi 1993/94–2008/09

Sfi anordnades i 257 kommuner och av 294 anordnare. Majoritet av anordnarna var kommunerna själva (85 procent). Sfi anordnades också av 6 studieförbund, 2 folkhögskolor och 37 andra anordnare, dvs. en anordnare som inte var kommun, studieförbund eller folkhögskola. Nästan 28 procent av eleverna läste sfi hos en annan anordnare.

Elevernas bakgrund

Av det totala antalet elever i sfi var 57 procent kvinnor. Andelen kvinnor har ökat sedan mitten av 90-talet. Lsåret 1993/94 var andelen kvinnor 50 procent.

En övervägande andel (58 procent) av eleverna i sfi var 25–39 år. Andelen elever som var yngre än 25 år var 17 procent och andelen elever som var äldre än 39 år var 25 procent. Åldersfördelningen var den samma för kvinnor och män och har inte förändrats över tid.

Eleverna i sfi har olika utbildningsbakgrund, dvs. antal utbildningsår i hemlandet. Ungefär en tredjedel av eleverna 2008/09 hade en utbildning som var 13 år eller längre. Något färre (28 procent) hade en utbildning som var 10–12 år. Därefter hade 15 procent en utbildning som var 7–9 år och 11 procent en utbildning som var 4–6 år. Ungefär 13 procent hade en utbildning som var 3 år eller kortare. Kvinnorna hade i genomsnitt kortare utbildning än männen.

Arabiska var det absolut största modersmålet bland eleverna på sfi. En fjärdedel av eleverna hade arabiska som modersmål. Därefter var somaliska, thailändska och

¹ Sfi var t.o.m. läsåret 2001/02 organiserad som en enda kurs. Sedan studievägssystemet infördes läsåret 2002/03 kan en elev läsa flera kurser under ett läsår.

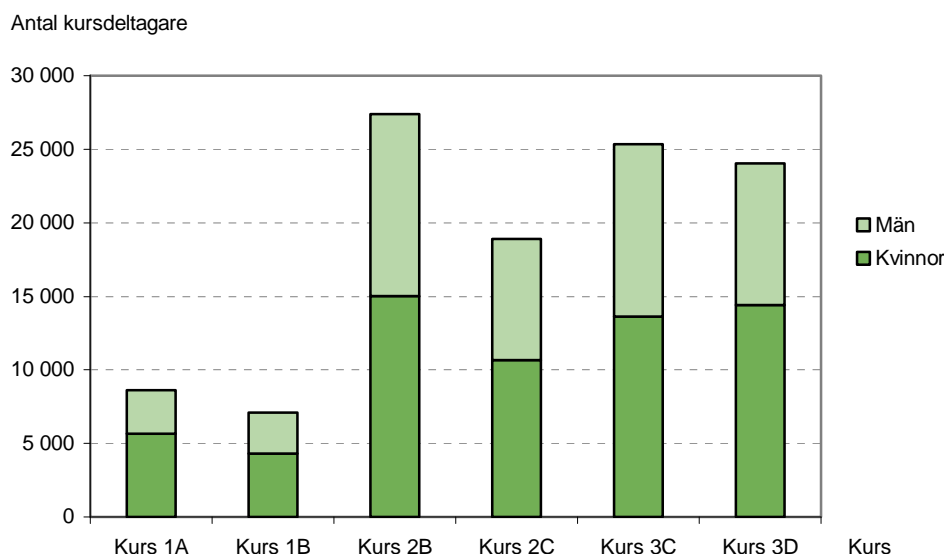
polska de vanligaste modersmålen. De senaste fem läsåren har andelen elever med arabiska som modersmål ökat från 18 procent. Det har också skett en liten ökning av andelen elever med somaliska och polska som modersmål. Mer än en tredjedel av eleverna hade ett modersmål som inte var ett bland de tio vanligaste. Totalt fanns det över 140 modersmål representerade bland eleverna.

Störst andel av eleverna var födda i Irak. Därefter var flest elever födda i Somalia, Thailand och Polen. Bland kvinnorna var Irak det vanligaste födelselandet (20 procent), följt av Thailand (10 procent) och Polen (6 procent). Bland männen var Irak (29 procent), följt av Somalia (6 procent) och Polen (5 procent) det vanligaste födelselandet.

Kursdeltagare på de olika studievägskurserna

Av de 111 400 kursdeltagarna gick 14 procent på studieväg 1, 42 procent på studieväg 2 och 44 procent på studieväg 3. Andelen kvinnor var större inom alla kurser. Störst andel kvinnor var det på studievägskurs 1A (66 procent). Jämnast könsfördelning var det på studievägskurs 3C med 54 procent kvinnor.

Diagram 2. Antalet kursdeltagare per studievägskurs uppdelat på kvinnor och män läsåret 2008/09

Kursdeltagare i åldersgruppen 20–39 år deltog i lägre utsträckning på studieväg 1 och i högre utsträckning på studieväg 3 än de övriga åldersgrupperna.

Kursdeltagare med kort tidigare utbildning gick i högre utsträckning på studieväg 1 och elever med lång tidigare utbildning gick i högre utsträckning på studieväg 3 än andra kursdeltagare. Nästan en fjärdedel av de kursdeltagare som hade en utbildning som var 3 år eller kortare deltog i studievägskurs 1A. 40 procent av dem som hade en utbildning som var 13 år eller längre deltog i studievägskurs 3C. Kursdelta-

PM

4 (8)

Dnr

gare med en tidigare utbildning på 7–9 år deltog i störst utsträckning i studievägs kurs 2B och 2C.

Kursdeltagarna med somaliska, thailändska och kurdiska/nordkurdiska som modersmål deltog i högre utsträckning än andra på studieväg 1. Bland kursdeltagarna med turkiska, arabiska och thailändska som modersmål var det vanligast att delta i studieväg 2. De som hade engelska, polska, persiska och spanska som modersmål deltog i hög utsträckning på studieväg 3.

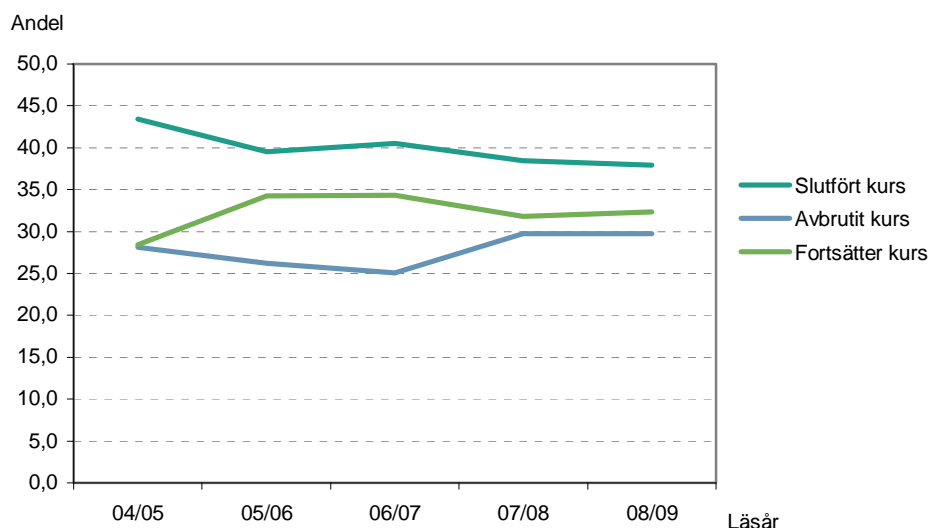
Av alla kursdeltagare deltog 24 procent i läs- och skrivinlärning. Av dem som deltog i studievägs kurs 1A och 1B deltog nästan hälften i läs- och skrivinlärning. Andelen kursdeltagare med läs- och skrivinlärning är mindre i de högre studievägs kurserna. Av dem som studerade på studievägs kurs 3D deltog 12 procent i läs- och skrivinlärning.

Nästan 9 procent av kursdeltagarna hade gjort praktik under läsåret. Det var vanligare att deltagare i fortsättningskurserna, dvs. 1B, 2C och 3D hade gjort praktik. Uppgifterna om praktik bör användas med försiktighet eftersom det finns tydliga indikationer på att omfattningen av praktik är underskattad.

Kursdeltagarnas resultat läsåret 2008/09

Av kursdeltagarna som läste sfi läsåret 2008/09 slutförde 38 procent sin kurs. Ungefär 30 procent avbröt sin kurs och 32 procent antas fortsätta sin kurs nästa läsår. Det var en högre andel kvinnor än män som slutförde sin kurs, 40 jämfört med 35 procent, och en högre andel män än kvinnor som avbröt sin kurs, 33 procent jämfört med 28 procent. Sedan 2004/05 har andelen deltagare som slutfört sin kurs minskat från 43 procent. En större andel deltagare har istället avbrutit kursen eller antas fortsätta det följande läsåret.

Diagram 3. Andelen kursdeltagare som slutfört, avbrutit eller antas fortsätta sin kurs nästa läsår 2004/05–2008/09

Andelen deltagare som slutförde sin kurs skiljde sig mellan studievägskurserna. Hälften av deltagarna på 3D slutförde sin kurs inom läsåret. Det var också på 3D som andelen avbrott var lägst (23 procent). På 1B var det endast en fjärdedel av kursdeltagarna som slutförde kursen, en hög andel av kursdeltagarna (42 procent) antas dock fortsätta kursen följande läsår. Andel avbrott var högst på kurs 3C (36 procent).

Av kursdeltagarna som slutfört sin kurs hade 83 procent betyget Godkänt (G) och 17 procent betyget Väl godkänt (VG). De senaste fem läsåren har andelen med betyget G ökat någon medan andelen med betyget VG minskat något. Det är en högre andel kvinnor än män som har betyget VG, 18 jämfört med 14 procent.

Betygsfördelningen skiljer sig mellan de olika kurserna. Störst andel med betyget VG hade gått studievägskurs 3D (21 procent), lägst andel hade gått 1B (8 procent).

Nyborjare läsåret 2006/07 och deras resultat t.o.m. läsåret 2008/09

Eftersom eleven börjar studierna på olika nivåer och varje kurs kan vara den avslutande, kan studietiden variera mellan eleverna. För att bedöma resultaten i sfi följs därför en grupp elever under en relativt lång tid. En elev i sfi kan ha fått godkänt resultat i flera kurser och i flera studievägar. Därför har uppgifterna i statistiken prioriterats så att endast den högsta godkända studievägskursen redovisas. På detta sätt räknas eleverna endast en gång men prioriteringen får till följd att antalet elever som fått godkänt resultat i de lägre kurserna underskattas i tabellerna.

Av nybörjarna 2006/07 hade 63 procent avslutat någon kurs med minst godkänt resultat t.o.m. läsåret 2008/09. Knappt hälften av dem som fick godkänt på någon

kurs hade fått det på studievägs kurs 3D. Drygt en fjärdedel av eleverna hade avbrutit studierna och en tiondel antogs fortsätta utbildningen efter mätningen.

Störst andel elever som fått godkänt på någon kurs fanns bland elever som hade börjat utbildningen på studievägs kurs 3D. Av dessa var det 80 procent som avslutat kursen med godkänt resultat läsåret 2008/09. Lägst var andelen bland dem som påbörjat sin utbildning på studievägs kurs 1B (54 procent).

Av de nybörjare som gjorde sin entré på kurs 1A läsåret 2006/07 hade 65 procent ett godkänt resultat på någon kurs. Flest hade avslutat kurs 1A (28 procent) eller 1B (10 procent) som högsta kurs med godkänt resultat. Var tionde elev hade avslutat studievägs kurs 3D med godkänt resultat.

Andelen elever som får godkänt på den högst kursen, 3D, ökar beroende på vilken kurs man gjorde sin entré. Av dem som var nybörjare på kurs 1B två år tidigare hade 11 procent ett godkänt resultat på 3D, motsvarande andelar på 2B, 2C och 3C var 21, 35 och 43 procent.

Tabell 1. Studieresultat t.o.m. läsåret 2008/09 för elever som påbörjat sin utbildning läsåret 2006/07, elever prioriterade² efter högsta godkända studievägs kurs

Avslutat någon kurs Avbrott/studieuppehåll Fortsätter utbildningen	Nybörjare 2006/07, oavsett entré			därav entré på studievägs kurs					
	Totalt	Kvinnor	Män	Kurs 1A	Kurs 1B	Kurs 2B	Kurs 2C	Kurs 3C	Kurs 3D
Samtliga elever	33 140	17 522	15 618	5 082	1 301	12 782	1 873	10 399	1 703
Avslutat någon kurs med minst godkänt resultat (%)	63	67	58	65	54	63	59	61	80
<i>därav</i>									
Kurs 1A	4	4	4	28					
Kurs 1B	2	2	2	10	20				
Kurs 2B	11	10	12	8	9	24			
Kurs 2C	8	8	9	7	10	15	22		
Kurs 3C	8	8	7	3	4	4	3	18	
Kurs 3D	29	34	24	9	11	21	35	43	80
Avbrott/studieuppehåll (%)	27	24	31	23	30	27	29	31	15
Fortsätter utbildningen (%)	10	9	10	12	17	9	11	8	5

Yngre elever fick i högre grad godkänt i någon kurs än äldre elever. Bland nybörjarna som var 16–19 år fick 66 procent godkänt på någon kurs jämfört med 48 procent av dem som var äldre än 55 år.

Elevernas tidigare utbildning har betydelse för vilken nivå sfi-utbildningen påbörjas. Andelen elever med kort tidigare utbildning har därför i högre grad slutfört kurser inom studieväg 1 medan elever med längre utbildning i högre grad slutfört kurser inom studieväg 3.

² En elev i sfi kan ha fått godkänt resultat i flera kurser och i flera studievägar. Därför har uppgifterna i statistiken prioriterats så att endast den högsta godkända studievägs kursen redovisas. På detta sätt räknas eleverna endast en gång men prioriteringen får till följd att antalet elever som fått godkänt resultat i de lägre kurserna underskattas i tabellerna.

Bland de tio största modersmålsgrupperna var det elever med ryska som modersmål som i högst utsträckning (74 procent) avslutade någon kurs med godkänt resultat. Därefter följde elever med bosniska/kroatiska/serbiska (70 procent), persiska (67 procent) och somaliska (66 procent). Elever med engelska och polska som modersmål hade svårare att slutföra sina kurser, av dem hade 48 respektive 53 procent slutfört sina kurser inom två år.

Tid i sfi

Riktvärdet för undervisningens omfattning i tid inom sfi är 525 timmar. Riktvärdet får överskridas eller underskridas beroende på hur mycket undervisning eleverna behöver för att uppnå de kunskapsmål som anges i kursplanen. Det genomsnittliga antalet elevtimmar för de elever som var nybörjare 2006/07 och som avslutat studievägs kurs 3D med godkänt resultat två år senare var 450 timmar.

Elever som gjorde entré på de lägre kurserna hade i genomsnitt fått fler undervisningstimmar än de som började på de högre kurserna. De elever som började sin utbildning på 1A och som fått godkänt på 3D hade i genomsnitt fått 668 timmar. De som gjorde entré på 3D hade i genomsnitt fått 135 timmar.

Tabell 2. Genomsnittligt antal elevtimmar t.o.m. läsåret 2008/09 för elever som påbörjat sin utbildning läsåret 2006/07, elever prioriterade³ efter högsta godkända studievägs kurs

Avslutat någon kurs Avbrott/studieuppehåll Fortsätter utbildningen	Elevtimmar för nybörjare 2006/07, oavsett entré								
	därav entré på studievägs kurs			Kurs 1A	Kurs 1B	Kurs 2B	Kurs 2C	Kurs 3C	Kurs 3D
	Totalt	Kvinnor	Män						
Samtliga elever	384	401	365	487	484	440	342	301	132
Avslutat någon kurs med minst godkänt resultat	451	453	448	538	518	519	409	386	135
därav									
Kurs 1A	388	395	380	388					
Kurs 1B	593	593	594	679	431				
Kurs 2B	411	411	412	574	495	387			
Kurs 2C	583	604	561	729	663	609	297		
Kurs 3C	360	362	357	552	540	495	426	305	
Kurs 3D	450	449	450	668	555	615	476	419	135
Avbrott/studieuppehåll	226	248	207	326	364	257	215	152	98
Fortsätter utbildningen	398	417	378	518	593	442	320	243	187

Det genomsnittliga antalet veckor mellan start- och slutdatum för elever som var nybörjare 2006/07 och som avslutat kurs 3D med godkänt resultat två år senare var 57 veckor. För elever som gjorde entré på de lägre kurserna var det i genomsnitt fler veckor mellan start- och slutdatum än för de som började på de högre kurserna. De elever som började sin utbildning på 1A och som fått godkänt på 3D

³ En elev i sfi kan ha fått godkänt resultat i flera kurser och i flera studievägar. Därför har eleverna prioriterats så att endast den högsta godkända studievägs kursen redovisas. På detta sätt räknas eleverna endast en gång men prioriteringen får till följd att antalet elever som fått godkänt resultat i de lägre kurserna underskattas i tabellerna.

PM

8 (8)
Dnr

gick i genomsnitt i 83 veckor på sfi och elever som gjorde entré på 3D gick i genomsnitt i 19 veckor på sfi.

Tiden mellan elevens start- och slutdatum för utbildningen måste tolkas med försiktighet och ska inte förväxlas med effektiv inskrivningstid eftersom tid för studieuppehåll och avbrott inte exkluderas ur beräkningen. Därför kan det inte heller räknas fram ett värde som förhåller sig till riktvärdet på 15 timmars undervisning per vecka.

Tabeller på Skolverkets webbplats

Vill du se de aktuella tabellerna där uppgifterna är hämtade så hittar du dem på Skolverkets webbplats under länken "Statistik & Analys". Där finns Sveriges officiella statistik om sfi för läsåret 2008/09 på riksnivå.